

การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมังกรกมลาวาส กรุงเทพมหานคร
DEVELOPMENT OF A GUIDANCE ACTIVITY SET BASED ON THE THREEFOLD
TRAINING PRINCIPLES TO PROMOTE LEARNING DISCIPLINE AMONG SENIOR HIGH
SCHOOL STUDENTS AT MANGKON KAMALAWAT SCHOOL, BANGKOK

¹พระฐิติกร อุ่นเจริญ PhraThitikon Aunjaroen

²พระครูปลัดมารุต วรมงคลโธ PhrakhrupaladMarut Woramongkhalo

³สายหยุด มีฤทธิ์ Sayyud Mererk

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Kku2323959@gmail.com

Article Received: June 27, 2025. Revised: December 28, 2025. Accepted: December 29, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมังกรกมลาวาส กรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมังกรกมลาวาส กรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมังกรกมลาวาส กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 รูป ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา และ 2) แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทางสถิติ (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรม สามารถสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการตั้งใจเรียนมากขึ้นได้ ซึ่งจากการสังเกต และการทำกิจกรรมทุกครั้ง ผู้วิจัยได้ทราบว่า นักเรียนมีความใฝ่รู่มากยิ่งขึ้น โดยจะสอบถาม หรือตอบคำถามอย่างตั้งใจมากขึ้นในทุกกิจกรรม อีกทั้งยังมีการมีส่วนร่วมมากขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็น และยอมรับข้อบกพร่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน และ 2) ผลการวิเคราะห์ค่าเปรียบเทียบการทำแบบประเมินวัดผลระดับความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมังกรกมลาวาส กรุงเทพมหานครก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน พบว่า ระดับความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมังกรกมลาวาส กรุงเทพมหานครหลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมแนะแนว, ไตรสิกขา, ความมีวินัยต่อการเรียน, นักเรียน

Abstract

This research article aims to: 1) develop a set of guidance activities based on the Threefold Training (Trisikkhā) to promote academic discipline among students at Mangkon Kamalawas School, Bangkok; and 2) study the effect of using the guidance activity set based on the Threefold Training to promote academic discipline among students at Mangkon Kamalawas School, Bangkok. This research was a quasi-experimental study using a sample of 15 students in the 4th year of secondary school at Mangkon Kamalawas School, Bangkok, selected through purposive sampling. The research instruments included: 1) a set of guidance activities based on the Threefold Training (Trisikkhā) and 2) a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and statistical test (t-test).

The research findings were as follows: 1) all eight activity plans were able to raise students' awareness of the importance of paying attention in classroom. Through observation and participation in each activity, it was found that students became more inquisitive, asking or answering questions more attentively in every activity. They also exhibited more composure, were more confident in expressing their opinions, and clearly acknowledged their shortcomings from participating in the activities. And 2) the results of the comparative analysis of the assessment of academic discipline levels of students at Mangkon Kamalawas School indicated positive results. A study conducted at Mangkon Kamalawas School before and after the implementation of a guidance activity package based on the Threefold Training (Trisikkhā) to promote student discipline found that the level of student discipline at Mangkon Kamalawas School in Bangkok was significantly higher after the use of the activity set, with a statistical significance level of .05.

Keywords: Guidance Activity Set, Threefold Training (Trisikkhā), Discipline in Studying, Students

บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเข้าถึงองค์ความรู้และข้อมูลดิจิทัลได้อย่างไร้ขีดจำกัดส่งผลให้เยาวชนมีวิถีชีวิตและรูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนที่สามารถเข้าถึงสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ทั้งด้านที่สร้างสรรค์และด้านที่เป็นสิ่งร้าย ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาทั้งในด้านพฤติกรรม การเข้าสังคม และสภาพจิตใจของเยาวชน การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีความเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน มุ่งพัฒนาทักษะชีวิต ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีภูมิคุ้มกันทางความคิด และสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณบนพื้นฐานของความถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีสุขภาวะทั้งทางกายและใจอย่างสมดุล

กิจกรรมแนะแนว ถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ตาม

ความสนใจความถนัดของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบตนเอง ตัดสินใจเลือกเส้นทางการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มีภูมิคุ้มกันและมีสุขภาวะที่ดี โดยขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว มีการดำเนินการ 3 ด้าน คือ การแนะแนวด้านการศึกษาต่อ การแนะแนวด้านอาชีพ และการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งการจัดกิจกรรมแต่ละด้านจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังนี้ 1) แนะแนวด้านการศึกษาต่อ มีขอบข่ายตั้งแต่การเจตคติที่ดีต่อการเรียน การวางแผนการเรียนรู้ช่องทางและการเลือกศึกษาต่อ ตลอดทั้งการสร้างนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) แนะแนวด้านอาชีพ มีขอบข่ายตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงาน รับรู้เกี่ยวกับโลกอาชีพ ตัดสินใจวางแผนด้านอาชีพ เตรียมตัวและพัฒนาตนเอง ตลอดจนมีทักษะในการประกอบอาชีพ 3) แนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม มีขอบข่ายตั้งแต่การรู้จักและเห็นคุณค่าของตนเอง การรู้จักปรับตัวและแก้ปัญหา การพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้มีบุคลิกภาพ สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี

การพัฒนาสามเณร จึงช่วยพัฒนาความประพฤติทางกายและวาจาได้ด้วยการพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนด้วยตนเองให้ดีกว่าเดิม โดยการไม่ล่วงละเมิดบทบัญญัติที่พระพุทธเจ้าทรงห้ามไว้ และโดยการปฏิบัติตามสิกขาบทบัญญัติที่พระผู้มีพระองค์ ทรงแนะนำให้ปฏิบัติตาม ดังนั้น การที่สามเณรได้ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา ย่อมส่งผล ทำให้สามเณรเป็นผู้มีอาจารย์ร่ายทาเหมาะสมและควรค่าแก่ความเป็นเหล่าอสมณะทุกประการ ดังนั้น การจัดกิจกรรมแนะแนว จึงจำเป็นต้องจัดให้กับนักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง ในทุกระดับชั้น และมีการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดนโยบายและมาตรการให้สถานศึกษาดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ด้วยการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นแกนกลางการส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ประกอบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ระบุว่า กระบวนการแนะแนวเป็นทั้งศาสตร์ที่มุ่งเน้นการทำงานเชิงป้องกันความเสี่ยง แก้ไขปัญหา ส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมให้กับนักเรียน ให้เข้าใจ และรู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม ทักษะการคิดตัดสินใจแก้ปัญหา สามารถกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเองทั้ง การศึกษาและอาชีพ ตลอดจนสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพในสังคมอย่างมีความสุข ควบคุมคุณธรรมบนพื้นฐานความเป็นไทย นอกจากนี้ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือหลักไตรสิกขา มาพัฒนา ในด้านการเรียนรู้ ถือว่ามีอิทธิพล และเป็นสิ่งที่สามารถที่จะจูงใจให้นักเรียนสนใจในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น โดยการสอนแบบไตรสิกขา เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติสิ่งที่เรียนจริง แล้วพิจารณาผลการปฏิบัตินั้น ให้เห็นประโยชน์คุณโทษตามความเป็นจริงด้วยตนเอง แล้วตกผลึกองค์ความรู้ขึ้นมาเป็นหลักในการปฏิบัติอย่างจริงจัง

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถ แก้ไขปัญหากับกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดให้ได้ ส่งผลทำให้เกิดปัญญา มีวินัยเกิดขึ้นในตนเองปฏิบัติตนถูกต้องตาม ทำนองคลองธรรม จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมิ่งกรมลาวาสวิทยาลัย เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นการจัดการศึกษาให้พระภิกษุสามเณร ได้ศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาพระพุทธศาสนาทั้งฝ่ายเถรวาทและมหายาน จึงสนใจที่จะทำการศึกษาการพัฒนาชุด กิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา เพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมิ่งกรมลาวาส กรุงเทพมหานครประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการวิจัยกึ่งทดลอง (Experimental Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–6 ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 123 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยเป็นผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบวัดความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยเริ่มจากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาสร้างข้อคำถามในแบบวัด จากนั้นนำแบบวัดที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยแบบวัดมีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.885 แล้วจึงนำแบบวัดที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 คน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และนำแบบวัดที่ผ่านเกณฑ์มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.855 ก่อนจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือฉบับสมบูรณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และตอนที่ 2 แบบวัดความมีวินัยต่อการเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบ 2) ตั้งใจเรียน 3) ตรงต่อเวลา และ 4) ใฝ่เรียนรู้ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในการเรียน ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยต่อการเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปเป็นแนวคิดในการสร้างกิจกรรม แล้วพัฒนากิจกรรมโดยยึดหลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญา จากนั้นนำกิจกรรมที่สร้างเสร็จให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา วัตถุประสงค์ เทคนิค และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ พร้อมทั้งประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ก่อนจะนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อประเมินความเหมาะสมของลำดับขั้นตอน ระยะเวลา เนื้อหา และเทคนิคการดำเนินกิจกรรม แล้วจึงปรับปรุงตามข้อเสนอแนะที่ได้รับและนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความมีวินัยต่อการเรียนวัดผลซ้ำอีกครั้งเพื่อเก็บข้อมูลหลังการทดลอง โดยชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าว

ประกอบด้วยกิจกรรม 8 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีเนื้อหาและกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความมีวินัยผ่านกระบวนการฝึกฝนตนเองตามหลักไตรสิกขาอย่างเป็นระบบ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบวัดความมีวินัยต่อการเรียนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา โดยดำเนินการวิเคราะห์ใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความมีวินัยต่อการเรียน โดยพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผ่านดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC) การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อซึ่งมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.912 และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก 2) การวิเคราะห์คุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา โดยพิจารณาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ เนื้อหา และเทคนิคการจัดกิจกรรมร่วมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติเบื้องต้นของคะแนนแบบวัด โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 4) การทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบคะแนนความมีวินัยต่อการเรียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ด้วยการใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test for dependent samples)

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมังกรมกลาวาส กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมังกรมกลาวาส กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียน

ความมีวินัยของนักเรียน	ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม			หลังการใช้ชุดกิจกรรม		
	Mean	S.D.	แปล	Mean	S.D.	แปล
ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียน	3.10	0.338	ปานกลาง	3.87	0.428	มาก
ด้านตั้งใจเรียน	3.44	0.275	มาก	3.96	0.356	มาก
ด้านตรงต่อเวลา	3.30	0.528	ปานกลาง	3.95	0.302	มาก
ด้านการใฝ่เรียนรู้	3.30	0.414	ปานกลาง	3.80	0.194	มาก
ภาพรวม	3.29	0.389	ปานกลาง	3.89	0.320	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความมีวินัยของนักเรียนก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาอยู่ในระดับปานกลาง และหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา นักเรียนมีระดับความมีวินัยอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า ระดับความมีวินัยของนักเรียนในภาพรวมดีขึ้น (ผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60)

2. ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ค่าเปรียบเทียบการทำแบบประเมินวัดผลระดับความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานครก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน พบว่า ระดับความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานครหลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

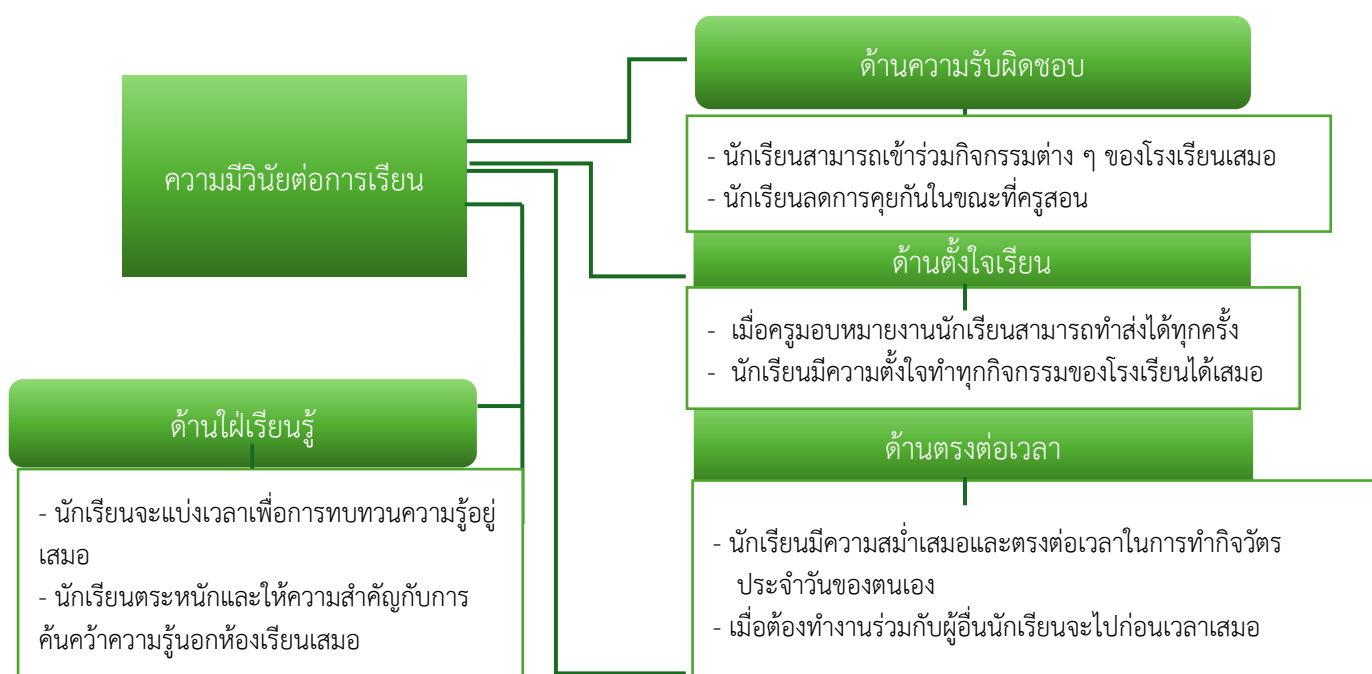
1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานคร ผลการประเมินความมีวินัยของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา พบว่า ความมีวินัยของนักเรียนก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา อยู่ในระดับปานกลาง และหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา นักเรียนมีระดับความมีวินัย อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า ระดับความมีวินัยของนักเรียนในภาพรวมดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรม สามารถสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการตั้งใจเรียนมากขึ้นได้ ซึ่งจากการสังเกต และการทำกิจกรรมทุกครั้ง ผู้วิจัยได้ทราบว่านักเรียนมีความใฝ่รู้มากยิ่งขึ้น โดยจะสอบถาม หรือตอบคำถามอย่างตั้งใจมากขึ้นในทุกกิจกรรม อีกทั้งยังมีการสำรวจมากขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็น และยอมรับข้อบกพร่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไลวรรณ เพชรเศรษฐ์ (2561) ที่พบว่า ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต พบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กรอบความคิดแบบเติบโต ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาดีขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และปาริชาติ จันทร์เพ็ญ (2559) ที่พบว่า การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา นักเรียนที่เข้ารับการพัฒนาความมีวินัยในตนเองมีคะแนนความมีวินัยสูงขึ้นกว่าก่อนการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง อันเป็นผลสืบเนื่องจากการที่นักเรียนกลุ่มพัฒนาด้วยกระบวนการไตรสิกขา คือ การรักษาศีล การเจริญสติและสมาธิ การพัฒนาปัญญาด้วยศรัทธาและโยนิโสมนสิการ

2. ผลการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ค่าเปรียบเทียบการทำแบบประเมินวัดผลระดับความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานครก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน พบว่า ระดับความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมกลาวาส กรุงเทพมหานครหลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนสามารถเข้าใจถึงการนำหลักศีล สมาธิ และปัญญา มาใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีระเบียบวินัยด้านการเรียนมากขึ้น ทั้งในด้านความรับผิดชอบต่อการเรียน ทั้งในด้าน

การตั้งใจเรียน ความตรงต่อเวลา ตลอดจนการเฝ้ารู้จากการค้นหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆมากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว และทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความมีวินัยมากยิ่งขึ้นอีกด้วย โดยสอดคล้องกับการวิจัยของ จารุณี วารินทร์ (2565) ที่พบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าเปรียบเทียบผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับศศิมา เชียงแสน และคณะ (2561) ที่พบว่า ชุดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาทำให้มีผลทางด้านความมีวินัยจากการแก้ปัญหาในการเรียนแบบไตรสิกขาและการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและนักเรียนมีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเดิม

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การพัฒนาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมังกรมกลาวาส กรุงเทพมหานคร สรุปลองค์ความรู้จากการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย อธิบายได้ว่า การพัฒนาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมังกรมกลาวาส กรุงเทพมหานคร สรุปลองค์ความรู้จากการวิจัยเป็นการใช้แนวคิดทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะ “ไตรสิกขา” ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัยของนักเรียนได้อย่างเป็น

ระบบและเห็นผล ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ออกแบบตามหลักไตรสิกขาทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นใน 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านตั้งใจเรียน และด้านตรงต่อเวลา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมรวมที่เรียกว่า “ความมีวินัยต่อการเรียน” โดยตรง นอกจากนี้ องค์ความรู้ที่ได้ยังแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมที่บูรณาการหลักธรรมทางศาสนาร่วมกับกิจกรรมเชิงจิตพฤติกรรม (กิจกรรมกลุ่ม การเล่าเรื่อง การสะท้อนความคิด) สามารถสร้างแรงจูงใจภายในของนักเรียนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาตนเองทั้งในด้านการเรียนและการดำรงชีวิต ดังนั้น องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมวินัยในสถานศึกษาอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรหากิจกรรมที่แปลกใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกตื่นตัวในการเรียนมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนยังขาดวินัยในตนเองต่อการเรียนอยู่บ้าง

1.2 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถพูดคุยในห้องเรียนได้ แต่เป็นช่วงเวลาการทำงานส่งครู เพื่อให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

1.3 เมื่อครูมอบหมายงานนักเรียนสามารถทำส่งได้ทุกครั้ง ครูควรให้ระยะเวลาในการส่งงานแต่ละชิ้นให้เหมาะสมมากขึ้น

1.4 ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนมีความสม่ำเสมอและตรงต่อเวลาในการทำวัตรประจำวันของตนเองมากขึ้น โดยการใช้บอกถึงเหตุและผลของการตรงต่อเวลานั้น

1.5 ครูควรผลักดันให้นักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญ และแบ่งเวลาเพื่อการทบทวนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาถึงประเด็นการเห็นคุณค่าของตนเองต่อการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมลาวาส กรุงเทพมหานคร เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของตนเองและการเรียนมากขึ้น

2.2 ผู้ที่สนใจควรพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักธรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมความมีวินัยต่อการเรียนของนักเรียนให้เกิดความหลากหลายของการพัฒนามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เกศสุตา แสนนามวงศ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ทฤษฎีพุทปัญญาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราชพฤกษ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 14(2), 91-98.
- คุณวุฒิ ภิรมย์ลาภ. (2558). การเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาด โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 "ยุติธรรมวิทยา" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเทศบาลสกลนคร. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 3(11), 161-169.
- จารุณี วารีนิล. (2565). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 6(4), 279-291.
- ชายแดน เดชาฤทธิ์. (2561). การศึกษาประสพการณ์การทำผิวนัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 4(1), 3-22.
- นพดล ครสาย. (2558). การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนโรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 4(14), 87-96.
- เบญญาภา หลวงราช. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารครุศาสตร์ ปริทรรศน์, 4(3), 87-96.
- ประกิต วิทย์สัมพันธ์. (2561). รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารช่อพะยอม, 29(1), 225-235.
- ประยูรศรี กวานปรีชา. (2559). การเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อการเรียน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านกอกวิทยาอม อำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 3(2), 173-174.
- ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และปาริชาติ จันทร์เพ็ญ. (2559). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี. วารสารสังคมศาสตร์, 5(1), 93-101.
- วชิรวิทย์ มาลาทอง. (2558). ผลของกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา. Veridian E-Journal, 8(1), 1108-1119.
- วิไลวรรณ เพชรเศรษฐ์. (2561). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ศศิมา เชียงแสน. (2561). การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบสืบเสาะร่วมกับการเรียนรู้แบบไตรสิกขาที่ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง การแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน.มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(28), 101-111.
- สุขอารมณ์ เพิ่มพันธุ์วรรณ. (2560). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อลดแนวคิดด้านวัตถุนิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 7(1), 124-138.